

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ПОШИРЕННЯ ПАНДЕМІЇ

¹Камянець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

²Вінницький навчально-науковий інститут економіки

Західноукраїнського національного університету

³Вінницький національний технічний університет

Анотація

В статті аналізуються умови організації дистанційного навчання у зв'язку із поширенням пандемії COVID19. Проаналізовані наукові напрацювання у цьому напрямку. Виокремлені шляхи покращення дистанційного навчання в процесі професійної підготовки майбутніх фахівців. Запропоновані умови, які необхідно врахувати викладачу в процесі дистанційного проведення занять для досягнення максимального ефекту.

Ключові слова: дистанційна форма навчання, вища освіта, вдосконалення професійної освіти, професійна підготовка.

Abstract

The article analyzes the conditions for organizing distance learning in connection with the spread of the COVID19 pandemic. Scientific developments in this direction are analyzed. Ways to improve distance learning in the process of training future professionals are identified. The offered conditions which need to be considered by the teacher in the course of remote carrying out of employment for achievement of the maximum effect

Keywords: distance learning, higher education, improvement of professional education, professional training.

Впродовж останніх двох років світова спільнота зіткнулася із особливою проблемою – поширення пандемії, яка змусила суспільство пристосовуватися до нових обмежень у різних сферах діяльності. В умовах загрози поширення COVID19 заклади вищої освіти були змушені перейти на змішане та дистанційне навчання. Причому такий перехід відбувся раптово та несподівано для усіх учасників освітнього процесу.

Варто зауважити, що напрацювання щодо організації дистанційного навчання в науковому середовищі є досить значними. Зокрема, досить ґрунтовно особливості дистанційного навчання розглядалися в публікаціях Н. Васаженко, І. Кобилянської та О. Кобилянського [1, 2], Л. Гозман і Е. Шестопап [3], С. Дембіцької [5], І. Захарової [6], В. Кременя [7], С. Пугача [8], Л. Штихно [10] та інших.

Однак, екстрений перехід освітнього процесу в дистанційний формат, який ми наразі спостерігаємо, має суттєві методичні та технічні відмінності від уже розробленого та спланованого онлайн-навчання. Викладачі закладів вищої освіти змушені організовувати навчальний процес за допомогою наявних дистанційних технологій навчання та переформатовувати форму подачі інформації. Найбільші труднощі виникають під час організації лабораторних занять, які вимагають спеціального обладнання. Певний досвід адаптації до нових освітніх умов відображено у публікаціях [4, 9]. Крім того, у публікації [11] виокремлені принципи змішаного навчання, зокрема:

– послідовності, який полягає в поступовому переході від опанування теорії до відпрацювання практичних навичок;

- наочності, зміст якого полягає у створенні бібліотеки наочних матеріалів (книг, відеолекцій, тренажерів тощо) у дистанційному форматі;
- безперервності, який передбачає постійну доступність матеріалу та можливість виконання завдань у зручному темпі в певних обмежених часових проміжках;
- підтримки, що означає наявність постійного зворотного зв'язку.

На підставі власних напрацювань та спостережень, було виокремлено основні умови, які необхідно врахувати викладачу в процесі дистанційного проведення занять для досягнення максимального ефекту:

- врахування особливостей моделі навчання (виключно дистанційне чи змішане);
- темп опанування матеріалу студентами окремої групи чи потоку;
- мета та особливості оцінювання результатів навчання;
- роль викладача (активна взаємодія зі студентами онлайн, онлайн-присутність, відсутність викладача в онлайн-середовищі) для кожного виду роботи;
- роль студента під час виконання кожного виду роботи (слухає інформацію, вирішує завдання, відповідає на запитання, взаємодія з іншими студентами тощо);
- синхронізація взаємодії студентів та викладача (асинхронне, синхронне чи змішаного формату);
- особливості зворотного зв'язку.

Розробка та впровадження ефективної моделі дистанційного навчання передбачає врахування зазначених характеристик дистанційного курсу. Адже саме правильно підібрані та адаптовані матеріали для дистанційного навчання забезпечать студентам досягнення програмних результатів навчання, а викладачеві – ефективний зворотний зв'язок.

В процесі організації дистанційного навчання в сучасних особливих соціальних умовах варто враховувати, що навчання, навіть і у форматі дистанційного, – це когнітивний процес і не може бути зведений до процесу обміну інформацією за допомогою Інтернет-технологій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Васаженко Н. О., Кобилянський О. В., Кобилянська І. М., Погрищук О. Б. Організаційно-педагогічні умови формування базових компетентностей фахівців-економістів. Педагогічний супровід особистісно-професійного розвитку майбутнього вчителя: монографія; ред. Акімова О., Галузяк В. [та ін.]. – Вінниця: Твори, 2019. – С. 299–320.
2. Васаженко Н. О., Кобилянський О. В., Кобилянська І. М., Лісіца С. Формування інформаційної компетентності майбутніх фахівців через практичне застосування набутих теоретичних знань. Особистісно-професійний розвиток учителя: погляди стейкхолдерів: монографія; упорядники: Акімова О. В., Фрицюк В. А. – Вінниця: ТОВ «Друк», 2020. – С. 54–79.
3. Гозман Л. Я., Шестопад Е. Б. Дистанционное обучение на пороге XXI века. – Ростов-н/Д.: Мысль, 1999. – 368 с.
4. Дембіцька С. В., Пугач С. С. Удосконалення організації науково-дослідної роботи студентів як складової професійної підготовки в закладах вищої освіти. Нова педагогічна думка. – 2020. – № 4 (104). – С. 21–24.
5. Дембіцька С. В., Кобилянський О. В., Кравець О. М. Шляхи покращення професійної підготовки студентів закладів вищої освіти. Особистісно-професійне становлення майбутнього педагога: монографія. – Вінниця: Твори, 2020. – С. 91–112.
6. Захарова И. Г. Информационные технологии в образовании: Учебное пособие для студ. высш. пед. учеб. заведений. – М.: Издательский центр «Академия», 2003. – 192 с.
7. Кремень В. Інформаційно-комунікаційні технології в освіті і формування інформаційного суспільства//Інформатика та інформаційні технології в навчальних закладах. Науково-методичний журнал. – 2006.– № 6. – С. 5–9.
8. Пугач С. С. Теоретичні та методичні засади формування правової компетентності майбутніх фахівців економічного профілю у системі неперервної освіти: монографія. – Вінниця: ВНАУ, 2019. – 229 с.
9. Пугач С. С., Дембіцька С. В., Кобилянська І. М. Вдосконалення організації самостійної роботи студентів ЗВО за умов дистанційного формату навчання. Науковий вісник МДУ. Серія «Педагогіка та психологія». – 2020. – Том 6. – № 2. – С. 9–19.

10. Штихно Л. Дистанційне навчання як перспективний напрям розвитку сучасної освіти. Молодий вчений. – 2016. – № 6 (33), червень. – С. 489–493.

11. Щербаков О. В. Організація платформи дистанційного навчання за допомогою сервісів Microsoft Office 365 Education. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://liko-school.kiev.ua/images/professional-achievements/Scherbakov.pdf>.

Мястковська Марина Олександрівна, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри інформатики, Камянець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, Камянець-Подільський, e-mail: marinenka@gmail.com.

Кобилянська Ірина Миколаївна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри безпеки життєдіяльності та педагогіки безпеки, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, , e-mail: irishakobilanska@gmail.com.

Васаженко Наталія Олексіївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри правознавства і гуманітарних дисциплін, Вінницький навчально-науковий інститут економіки Західноукраїнського національного університету, Вінниця, , e-mail: ntl_apriori@yahoo.com.